

INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA TURIZM LEKSEMALARI

O'g'lonoy Allamurodovna Xudoynazarova

Termiz davlat universiteti katta o'qituvchisi

Dilbar Shuhrat qizi To'rayeva

Termiz davlat universiteti 1-bosqich magistri

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola turizm so'zlari, turizm bilan bog'liq birliklari va ularning ma'nolarini ingliz tillarida ifodalashga bag'ishlangan.

Kalit so'zlar: Tourism, tourism word units, touristic expressions

KIRISH

Fan va texnika rivojlanayotgan bir davrda insonlarning o'zga mamlakatlar tarixi, madaniyati, urf-odatini o'rganishga bo'lgan ishtiyoq va havas tobora ortmoqda. Va o'z o'rnida kundalik leksikamizda turizm bilan bog'liq so'z va tushunchalarning paydo bo'lishiga, mavjudlarining esa yangilik bo'yog'iga ega bo'lishiga sabab bo'lmoqda. Bugungi kunda nutqimizda juda ko'plab turistik leksemalar va frazalar lug'atshunoslikda yangi o'zgarishlarga sabab bo'lmoqda hamda leksikografiyaning rivojlanishiga turtki bermoqda. Mamlakatlararo mustahkamlanayotgan turli ko'rinishdagi aloqalar, diplomatik munosabatlar, turli tadbirlarning keng miqyosda nishonlanishi turizm leksikologiyasining yanada rivojlanishiga zamin yaratmoqda.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

O'zbek leksikologiyasidan farqli holda ingliz leksikologiyasi turizm bilan bog'liq tushunchalarni o'zida keng mujassamlagan yo'nalishdir. Turizm fransuzcha *tour* so'zidan olingan bo'lib, sayr-sayohat ma'nosini anglatadi.

«O'zbek tilining izohli lug'ati» da *sahovat* so'zi haqida quyidagi ma'lumotlar beriladi. «Sahovat-arabcha dam olish, hordiq chiqarish yoki dunyoni ko'rish, o'rganish maqsadida qilingan safardir»-deyiladi. *Safar* tushunchasining o'zi ham arabchadan olingan bo'lib, xizmat yoki sayohat maqsadida biror joyga borishdir.

Karvonsaroy-karvonlar tunab o'tadigan rabot, saroy. Yaqin Sharq, Markaziy Osiyo, Kavkaz orti shaharlari savdo yo'lida barpo etilgan.

Ingliz leksikologiyasida turizmga oid quyidagi birliklar yuzaga kelgan:

Baggage.

Travelling bags and personal possessions of a traveler. In travel terms, accompanied baggage is that carried in the same vehicle as the passenger; unaccompanied baggage is that carried separately. Checked baggage is handed over by the passenger, to be claimed at the destination; unchecked(or carry on) baggage stays in the passenger`s possession.

Yuk. Sayohat sumkalari va sayohatchining shaxsiy narsalari. Sayohat nuqtai nazaridan, hamrohlik qilingan bagaj-bu yo'lovchi bilan bir xil transport vositasida olib boriladigan yuk; kuzatib borilmagan bagaj-bu alohida olib boriladigan yuk. Tekshirilgan bagaj yo'lovchi tomonidan belgilangan joyga da'vo qilish uchun topshiriladi; tekshirilmagan(yoki olib yurilmagan) bagaj yo'lovchining posessiyasida qoladi.

Baggage allowance. Per-person amount of baggage by total weight, number of pieces, or volume that will be transported without additional charge.

Yuk uchun ruxsat. Qo'shimcha to'lovsiz tashiladigan umumiy og'irligi, dona soni yoki hajmi bo'yicha har bir kishi uchun yuk miqdori.

Baggage check. Receipt or claim ticket for accompanied baggage, issued by a carrier.

Bagajni tekshirish. Birga bagaj uchun olish yoki da'vo chipta, tashuvchi tomonidan issued.

Banquet room. Often part of a hotel, providing a paying group with a private area where the necessary service personnel, and prearranged amounts and varieties of food and beverage service.

Banket xonasi. Ko'pincha mehmonxonaning bir qismi , pullik guruhni xususiy maydon, zarur xizmat ko'rsatuvchi xodimlar va oziq-ovqat va ichimliklar xizmatining oldindan belgilangan miqdori va xilma-xilligi bilan ta'minlaydi.

Coffee shop. Commercial food facility designed to offer the customer a meal or snack in an informal atmosphere without the service, variety or cost associated with a restaurant, and at those times when a restaurant may not be open.

Qahvaxona. Tijorat oziq-ovqat inshooti mijozga restoran bilan bog'liq xizmat, xilma-xillik yoki xarajatlarsiz norasmiy muhitda ovqat yoki gazak taklif qilish uchun mo'ljallangan va restoran ochiq bo'lmasligi mumkin bo'lgan paytlarda murojaat etiladigan maskan.

Cold call. Personal visit by a sales representative to a prospective customer for the purpose of describing a property or

service and distributing literature. Usually no appointment is involved and a sale at this contact is not expected.

Sovuq qo'ng'iroq. Mulkni yoki xizmatni tavsiflash va adabiyotlarni tarqatish maqsadida savdo vakilining bo'lajak mijozga shaxsiy tashrifi.

XULOSA

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, turizm leksikasi bugungi kun ingliz va o'zbek tillari lug'atshunosligida muhim ahamiyat kasb etuvchi tilshunoslik sohasi bo'lib u o'zida o'tmish va bugungi kun xalqlarining urf-odati va madaniyatini mujassam etgan.

REFERENCES

1. M.Q.Ismoilova. Turizmga oid leksikaning lingvomadaniy jihatlarida tarjimaning nazariy va amaliy masalalari. -Qarshi.-b.14
2. Сирожиддинов Ш. Сўз ўзлаштириш омиллари хусусида// Ўзбек тили ва адабиёти, 22390 – № 60 – б.
3. Metelka, Charles J. The dictionary of tourism. Wheaton Ill.: Merton house Travel and Tourism publishers. 1986.
4. Mirzayev Murotjon Ahmadjonovich. Aliyeva Mahbuba To'ychiyevna. Turizm asoslari. O'zbekiston Faylasuflari Milliy jamiyati nashriyoti. Toshkent, 2011.

